

Методичний коментар до уроку “Між небом і землею”

Осінні роздуми

Вітання з присмаком осені

Завершується жовтень. Осінь вже відчула себе повноправною господаркою. Запропонуйте дітям уявити себе в осінньому лісі: тихо, тільки листя шелестить на вітах дерев, деякі листочки поволі опадають і шурхотять у нас під ногами.

Ми шукаємо луну, яка неодмінно видасть себе. Привітаймося з осіннім лісом — перша дитина вигадує мелодію і слова й голосно розпочинає, інші діти повторюють привітання тихіше, немовби відповідає луна. Кожна наступна дитина має співати тихіше за попередню.

Складність цієї вправи в тому, що діти мають запам'ятовувати мелодії та чисто повторювати їх. Звісно, з першого разу не в усіх дітей вийде справжня луна. Тому такі вправи варто час від часу повторювати, і щоразу дітям буде легше.

Загадкова розспівка

Запропонуйте дітям виконати розспівку “Брі-бра-бро” (автор — Світлана Садовенко).

- Хто може цю розспівку виконувати? Коли?
- Чому в розспівки такі чудернацькі слова?

Діти можуть виконувати розспівку різними голосами, на різній висоті, з різними інтонаціями, музичними акцентами тощо.

Далі можна запропонувати дітям вигадати аналогічну розспівку, щоб її звуки нагадували шурхіт листя під ногами, пориви осіннього холодного вітру, голоси пташок, які прощаються з рідним краєм перед відльотом у вирій.

Знайомимося з композитором

Мішель Легран — французький композитор, піаніст, співак й аранжувальник, автор музики до понад 200 фільмів.

Легран народився у родині музикантів. Його тато Раймонд Легран був керівником оркестру, а мама Айкануш-Марсель Тер-Мікаелян була піаністкою. Тому музика стала йому близькою вже з дитинства.

У 1952 році Мішель закінчив Паризьку консерваторію і вирушив у турне до США.

Згодом почав писати музику до голлівудських фільмів, що й принесло йому світову славу. Найвідоміший його твір — музика до фільму “Шербурзькі парасольки”.

Композитор тричі нагороджений премією “Оскар”.

Осінній смуток

Послухайте п'єсу "Осінній смуток" Мішеля Леграна (музика з кінофільму "Шербурзькі парасольки") і подивіться відеокліп. Якщо дітям нескладно фантазувати під музику, то відеокліп можна їм і не показувати.

Слухаючи музику, уявляйте що увійшли в картину з осіннім лісом — тиша, чутно тільки шарудіння листя під ногами, легкий подих вітру, повільне кружляння осінніх листочків, прощальне курликання журавлів, які летять у вирій... Що ще ви уявляєте?

- Поміркуйте, відчуйте настрої музики. Чому дібрано саме такий відеоряд?
- Музика написана в мажорі чи мінорі, некваплива чи швидка, звучить протяжно чи уривчасто?
- Знайдіть ще й інші прикметники, які допоможуть розповісти про музику. Складіть хмару слів.
- Спробуйте станцювати, рухаючи лише руками й тілом, майже стоячи на місці.
- Чому композитор назвав свій твір "Осінній смуток"?
- Як змінюється музика? Змінійте свої рухи разом з нею.
- Рухайте руками, піднятими вгору, коли чуєте соло музичного інструмента. Чи знаєте ви, який інструмент звучить?
- Як ви описали б його звук?

Інструмент, що звучить почуттями

Соло у п'єсі Мішеля Леграна виконував музикант на саксофоні — мідному духовому музичному інструменті, названому на честь його винахідника Адольфа Сакса.

Зверніть увагу: саксофон грає соло, веде мелодію, його чутно краще за інші, решта йому допомагають, акомпанують, грають тихо, так, щоб добре було чутно основний інструмент.

Сріблястий, оксамитовий, чарівний — такими словами зазвичай описують голос саксофона. Він справді дуже виразний, його не переплутаєш з іншими духовими інструментами. Кажуть, що саме саксофон вміє передавати почуття людини.

- Роздивіться саксофон та інші мідні духові музичні інструменти. Як упізнати саксофон? Що в нього спільного з рештою інструментів групи?
- Проплескайте ритм мелодії. Звучання саксофона чи оркестру допомогло його чітко почути?

Послухайте фрагменти різних композицій, виконаних на саксофоні, й переконайтеся, як по-різному може звучати цей інструмент.

- Які кольори пасують до кожної композиції?
- Намалюйте музичну лінію. Якою вона буде — прямою, ламаною чи кривою? Якого кольору вона буде? Яке тло ви оберете?

Ми — ритмики

Завершується другий місяць навчання. Сподіваюсь, діти вже подружилися з ритмиками. Тож запропонуйте їм показати ритмиків — як вони рухаються, який у них голос, можливо, розповісти про їхні характери та уподобання. На перший погляд

здається, що це творче завдання суто на фантазування, але розповідаючи у вільній формі про ритмиків, діти мають підкреслити їхні особливості, показати різницю між ними. Інші діти мають упізнати ритмиків.

Далі діти можуть об'єднатися в групи і згадати, як зображати ритмиків. Одна група зображує ритмічний ланцюжок, друга проплескує ритмічну послідовність.